

viszonyok szerint „alaptalannak nem lett volna tekintendő“. A határozat őszinteségén is van kifogásolni való. Az ügy hosszú hevertetése azért történt, mert a legfelsőbb bíróság nem látta a felülvizsgálat időpontjában a kérdést még eldöntésre érettnek, vagyis, ha kellő időben tárgyalás alá került volna az ügy, aligha született volna meg oly határozat, amely pozitív formában a biztosítási összeg valorizált megítélésével foglalt volna állást akként, hogy a valorizálás iránti igényt, amelyet most a szerényebb negatív stilizálással alaptalannak nem tekinthetőnek ír körül, kifejezetten jogalappal bírónak mondotta volna ki.

B. S.

Elintézni vagy felfüggeszteni? A Pp. 234—5. és 470—1. §-ai sorolják fel azon eseteket, amelyekben a per-bíróság a per tárgyalását, illetve az eljárást felfüggeszti. A felfüggesztésnek azonban egy további más oka is lehetséges, amely különösen gyakorlati volt és az ma is, változatosan átment magánjogunkban. Van ugyanis olyan helyzet, amikor az a megoldás, amelyet az eljárás-kor hatályban levő törvény vagy abból dedukálható jogelv, bírói gyakorlat nyújtana, a jogszabályalkotó hatalom megítélése szerint nem felel meg, — megfelelő anyagi jogszabály nincs, de kilátásban van annak megalkotása, új anyagi törvény hozatala, amely a kérdést azután máskép fogja szabályozni. Ily helyzetben a törvény vagy rendelet meg akarja akadályozni, hogy döntések keljenek, amelyek csak a ma jogából indulhatnak ki, és nem lehetnek figyelemmel a holnapéra. Ennek érvényesülését biztosítandó kimondják, hogy ott meghatározott ügyekben *fel kell függeszteni az eljárást* mindaddig, amíg meglesz az új jogszabály. Így rendelkezett az 1926:XV. t.-c. 17. §-a, amely az állam, közhatóságok és fuvarozási ügylet alapján aközforgalmú vasút ellen támasztott valorizációs kérdések iránti perek felfüggesztését rendelte el, mindaddig, amíg törvény nem szabályozza, mi legyen ezekben a kérdésekben; így rendelkezett a magánalkalmazottak nyugdíjának átértékelésére irányuló perekre vonatkozóan az 1926:XVI. t.-c. 19. §-a, a biztosító magánvállalat ellen élet- és járadék-biztosítási ügyleteiből eredő valorizációs követelésekre vonatkozóan az 1927:X. t.-c. 14. §-a, a volt közös hatóságok és intézmények tényei alapján támasztható igényekre vonatkozóan a 4050/1920. M. E. sz. rendelet, a trianoni békeszerződéssel összefüggő pénzkövetelésekre a 9590/1922. M. E. sz. rendelet, stb. stb.

Ami éppen ezen legutóbb említett rendeletet illeti, a bírói gyakorlatnak az a félreérthetetlen nüzusa,

hogy az ezen rendelt hatálya alá tartozó perekben a felfüggesztést mellőzze. Ezzel szemben a bpesti törvényszék 6 P. 40942/1928. sz. nemrég hozott határozata helyesen felfüggesztette az eljárást egy magyar-cseh viszonylatú régi koronakövetelés tárgyában. Helyesebbnek tartjuk ezt, mint az általános tendenciát. Inkább időleges *denegatio justitiae*, mint a ma szabálya alapján kelt nem kielégítő döntés!

Dr. Balla Ignác

Mikor születik meg a jog? A „Polgari Jog“ két előző számában foglalkoztunk a még ki nem fizetett tartozásra alapított visszkereseti igénnyel és az áprilisi számban utaltunk arra az elvi általánosításra, hogy mikor tekinthető egy jog keletkezettnek, megszületettnek. A témát a jogélet egészére kiterjedő ereje folytán érdeemes tovább szólni.

Reámutattunk előző cikkünkben arra a jelenségre, hogy valamely jog, követelés keletkezési tényalapja egy láncolatból is állhat, amely láncolat egyes elemei időbelileg szétszakítva jelentkeznek. Az általunk megbeszélte két kúriai döntés tényállása azt a kérdést vetette fel: vajjon van-e eleven ereje, joghatása a félig kialakult helyzetnek, amikor láncolatos tényállás még egészében adva nincs — a tartozás, a felelősség már fennáll, de a tartozás kifizetése, amely az eredeti hitelező jogát törvényi engedménnyel a fizetést eszközölő félre átviszi, még nem történt meg. Láttuk a két fajtájú megoldást: az egyik esetben egyenesen a kereseti jogot ismerte el a Kúria, amit elméletileg akként is minősíthetnénk, hogy a Kúria azt, ami eddig résztényállás volt, amelynek teljességéhez a kifizetés is hozzátartozott, önálló, befejezett tényállássá minősítette át, melynek joghatásai beállanak a kifizetés híjján is; hasonló fejlődési menet a *real contractus*-ból a *consensuál contractus* kialakulása, vagyis a puszta *consensus*-nak, mely odáig csak tényállás rész volt és csak a dolog szolgáltatással vált teljes tényállássá, önálló tényállássá való kiképzése. A másik esetben még e beszámítást sem engedte meg a Kúria, mert a kifizetést a jogátszállás előfeltételéül tekintette, de in ultima analisi a kifizetetlen tartozásért való felelősséget is elégnék tartotta arra, hogy a felperesi követelés érvényesítését ezzel megakassza, vagyis a beszámítás megtagadásával is gyakorlatilag ugyanazon eredményre jutott, mintha a beszámítást megengedte volna. Mindenesetre a két döntés elvi eltérése dacára közösséget mutat abban az irányban, hogy jogi